

Stran: 17
 Rubrika: Kultura
 Žanr: intervju
 Površina članka: 750 cm²

pogovor **Guerrilla Girls on Tour** feministična gledališka skupina

Maskirane gverilke, ki kuhajo na odru

Iva Kosmos

Ljubljana – Danes že kulturna ameriška feministična skupina **Guerrilla Girls** je nastala leta 1985, ko so v newyorškem Muzeju moderne umetnosti odprli pregledno razstavo, ki je med 169 predstavjenih umetnikov vključila le 13 umetnic. Neizgovornost umetnice so takrat prvič, kot same pravijo, »preštele lulčke« in negativno statistično razmerje pretočile v bombastične »oglaševalske« plakate po vsem New Yorku. Tako so definirale temelje svojega gverilkega delovanja – obdelovanje skrbi vzbujajočih tem na humorističen način. Iz izvirne **Guerrilla Girls** skupine, ki se je ukvarjala z vizualno umetnostjo, sta leta 2001 nastali še skupina spletnih umetnic **GuerrillaGirlsBroadBand** in potujoča gledališka skupina **Guerrilla Girls on Tour**, ki jo prav v teh dneh gostijo na festivalu Mesto žensk – v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma bodo nočjo nastopile s predstavo *Ce lahko prenašate vročino: zgodovina žensk in hrane*. Vsa »gverilska dekleta« so anonimna, zato so kratek pogovor z nami opravile oblečene v svoj zaščitni znak – opičje maske.

Tako kot vse članice **Guerrilla Girls** skupin tudi ve uporabljate imena mrtvih ženskih umetnic. Čigava imena torej nosite?

Julia Child: Julia Child je bila kuharica in začetnica televizijskih kuharskih oddaj, ki je navadna ameriške ženske seznanila s francosko kuhinjo, a na zelo enostaven način. Njene oddaje so bile precej nenavadne, parodične, energične, vesele, zabavne in s časom je postala prava ikona ameriške družbe ter je uspela v svetu kuhinjskih *chefov*, v katerem so dominirali moški. Zanimivo je tudi to, da je svojo kariero začela stara 50 let.

Aphra Ben: Moja Aphra je bila britanska pisateljica iz 17. stoletja. Znanja je po svoji prozi, poeziji in dramatskih igrah ter je prva ženska, ki se je preživljala kot pisateljica. Njena dela so imela feministične teme, tako je na primer trdila, da imajo ženske dve življenjski izbiri: da se poročijo ali da postanejo prostitutke. Imela je zelo skrivnostno in kontroveržno življenje, videti je, da je bila vohunka, njeno ljubezensko življenje pa je bilo prepleteno s političnimi spletkami.

Maya Deren: Maya Deren je bila prva ameriška videoumetnica, po porektu sicer iz vzhodne Evrope. Ravno tako je bila med prvimi plačanimi umet-

Ameriška potujoča gledališka skupina **Guerrilla Girls on Tour**: Naše humoristično gledališče se navdihuje pri vodvilu in broadwayskem kabaretu, toda zaradi tega, ker igramo v maskah, ljudje mislijo, da bomo čudne, avantgardne, bizarne ali težke! Kar pravzaprav tudi smo.

nicami, ki niso delale v Hollywoodu.

Ali ste aktivne tudi izven skupine, pod svojimi praviimi imeni?

Julia Child: Vse imamo kariere v medijski industriji.

Aphra Ben: Poznate Meryl Streep? No, to sem jaz.

Eno splošno vprašanje: kakšni so vaši cilji kot angažirane gledališke skupine?

dobje ljudje imenujejo postfeministično, a v resnici sploh ni tako. Pa ne gre samo za neenakost med moškimi in ženskami, temveč za raznolikost družbenih in bioloških spolov, ki še vedno ni priznana.

Kakšno je razmerje med moškimi in ženskami v gledališču? V Sloveniji je na primer veliko več režiserjev kot režiserk...

ženskah, o katerih ni še nihče slišal. V svojem delu radi sodelujemo z lokalnimi skupnostmi, tako bo danes z nami na odru slovenska umetnica **Nataša Živković**.

Maya Deren: Nocojšnjo predstavo bomo tudi v živo predvajali na naši spletni strani in kar nekaj ljudi je že potrdilo, da si jo bodo ogledali.

V svojih besedilih vztrajno ponavljate parolo »Feministke so zabavne!« Zakaj? Se vam zdi, da niso?

Aphra Ben: Obstaja stereotip o feministkah kot jeznih ženskah, ki kričijo...

Maya Deren: ...ki sovražijo moške in jih hočejo kastrirati...

Julia Child: ...toda večina žensk, ki jih imajo ljudje za smešne in zabavne, so vsaj na neki ravni feministke! Mi se rade zabavamo, naš slog je podoben vodvilu in broadwayskem kabaretu, rade imamo parodijo, nenehno obnavljamo predstave z aktualnimi dogodki in se odzivamo na to, kar se ravnokar dogaja.

Aphra Ben: Da, vsaka naša predstava je vsaj nekoliko ali pa povsem drugačne od prejšnje. S humorjem se lotevamo resnih vprašanj in tako lažje

vzbudimo reakcije občinstva, povežemo se z njim, ga nasmejimo. Zanimivo je igrati z masko, saj zaradi nje včasih pri ljudeh zbudimo strah, nekateri mislijo, da bomo čudne, avantgardne, bizarne, težke...

Julia Child: Pa ne, da takšne tudi nismo! (Smeh.)

Zakaj nosite opičje maske?

Maya Deren: Gre za besedno igro: gverila – gorila!

Tema nocojšnje predstave – hrana, celulit, ženska obsedenost z lastnim telesom – ni več nova. Prejšnji teden smo tako v Ljubljani videli premiero na zelo podobno temo. V čem bo posebnost vaše predstave in kako ste se lotile omenjenih tem?

Julia Child: Osebnost nimam nobenih problemov s tem, da ne gre za izvirno temo. Ne verjamem, da nekaj takega, kot je »izvirno«, sploh obstaja. Poleg tega smo nenehno bombardirani s podobami, ki so popolnoma nasprotno vsakdanji stvarnosti, in zato je dobro, da imamo čim več predstav, ki se temu upirajo. Nocoj bomo govorile o telesni podobni, o ženskem kmetovanju, sodobni proizvodnji hrane...

Aphra Ben: ...lakoti, revščini, pomembnih kuharicah, na odru bomo tudi pripravljale hrano. V bistvu gre za proslavo, posvečeno zgodovini žensk in tistemu, kar počnejo od pamtveka do danes – polnijo naše trebuhe. Moram sicer poudariti, da je ta predstava nastala na izrecne zahteve našega občinstva, ki je ves čas prosiло, naj naredimo nekaj na temo telesnega videza.

Ali se v predstavi osredotočate na kakšno posebno zgodovinsko obdobje ali osebe?

Aphra Ben: Hotele smo govoriti o Julii Child, toda tukaj je nihče ne pozna, zato bomo posebej za ljubljansko občinstvo na oder povabile sestro Vendelino!

Na gostovanje v Slovenijo ste prišle s pomočjo sredstev, ki ste jih dobile z nagrado za hrabre umetnike (Courage Award for the Arts), ki jo podeljuje Yoko Ono. Kako sicer zbirate denar za vaše delovanje?

Aphra Ben: S štipendijami, zasebnimi donacijami, ameriški kolidži nam plačujejo gostovanja...

Julia Child: Res imamo srečo, lahko potujemo od petkrat do dvajsetkrat na leto. S financiranjem nimamo težav, saj so **Guerrilla Girls** precej znane in to nam pomaga.

“Nocoj smo hotele govoriti o Julii Child, toda tukaj je nihče ne pozna, zato bomo posebej za ljubljansko občinstvo na oder povabile sestro Vendelino!”

Julia Child: Pripravljamo predstave v različnih kontekstih – v gledališčih, na ulicah, v galerijah, izdelujemo tudi angažirane posterje. Poučujemo na različnih delavnicah in želimo ozavestiti ljudi o prepadu med spoloma, ki še vedno obstaja. Poglejte na primer gledališče, moški so še vedno boljše plačani kot ženske! Naše ob-

Julia Child: Zastopanost je absolutno nesorazmerna. Moški so režiserji, pisatelji, producenti...

Aphra Ben: Ženske so deprivilegirane tudi v igralskem poklicu. Koliko vlog obstaja za starejše ženske? Glavni cilj našega delovanja je obujanje ženske zgodovine, kar je razvidno tudi iz naših psevdonimov, saj govorimo o

fotografija: Bojan Veltovnja